

Patarimai, kaip namų ūkiams taupyti energiją

2022 01 27

STEP projektas finansuojamas Europos Sąjungos tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“, dotacijos sutartis Nr. 847080.

Apie ką kalbėsime

- Kaip paprastais ir finansiškai pigiais būdais taupyti namuose energiją
- Valstybės paramos programos

STEP projektas finansuojamas Europos Sąjungos tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“, dotacijos sutartis Nr. 847080.

Karštas vanduo namuose

Daugelyje namų boileris šildo vandenį, kuris naudojamas vonioje ir kartu teka radiatoriais.

Paskaičiuota, kad viso būsto ir vandens vonioje šildymas vienu metu gali išauginti sąskaitas daugiau kaip 50 proc.

Karštas vanduo namuose

2 būdai padės sumažinti vandens ir energijos sunaudojimą“

- **Mažo srauto dušo galvutės naudojimas**

Reiktų atkreipti dėmesį, perkat galvutę, kiek vandens per minutę sunaudojama (patariama naudoti 9,46 litrai per minutę).

Nežiūrėdami, kokią galvutę naudojate, galite sunaudoti dvigubai daugiau vandens. Mažiau sunaudojama karšto vandens, mažiau energijos reikia jo kaitinimui. O tai reiškia mažesnius energijos kaštus.

- **Išsiugdyti naują įprotį**

Kiekviena minutė, praleista po karšto vandens srove duše lygi energijos sąnaudoms, nuleistoms į kanalizaciją. Paskaičiuota, kad 4-5 minučių visiškai pakanka nusiprausimui. Užleiskite mėgstamą muziką ar pakabinkite smėlio laikrodį, elektroninį laikrodį, kurie leis nusistatyti maudynių laiką.

Karštas vanduo namuose

Taupymo efektas pasiekiamas, kai į vandens maišytuvus/čiaupus/kranus visuose namuose įsukamos galvutės, prisodrinančios vandenį oru. Orui maišantis su vandeniu, sunaudojama žymiai mažiau vandens.

Vanduo namuose

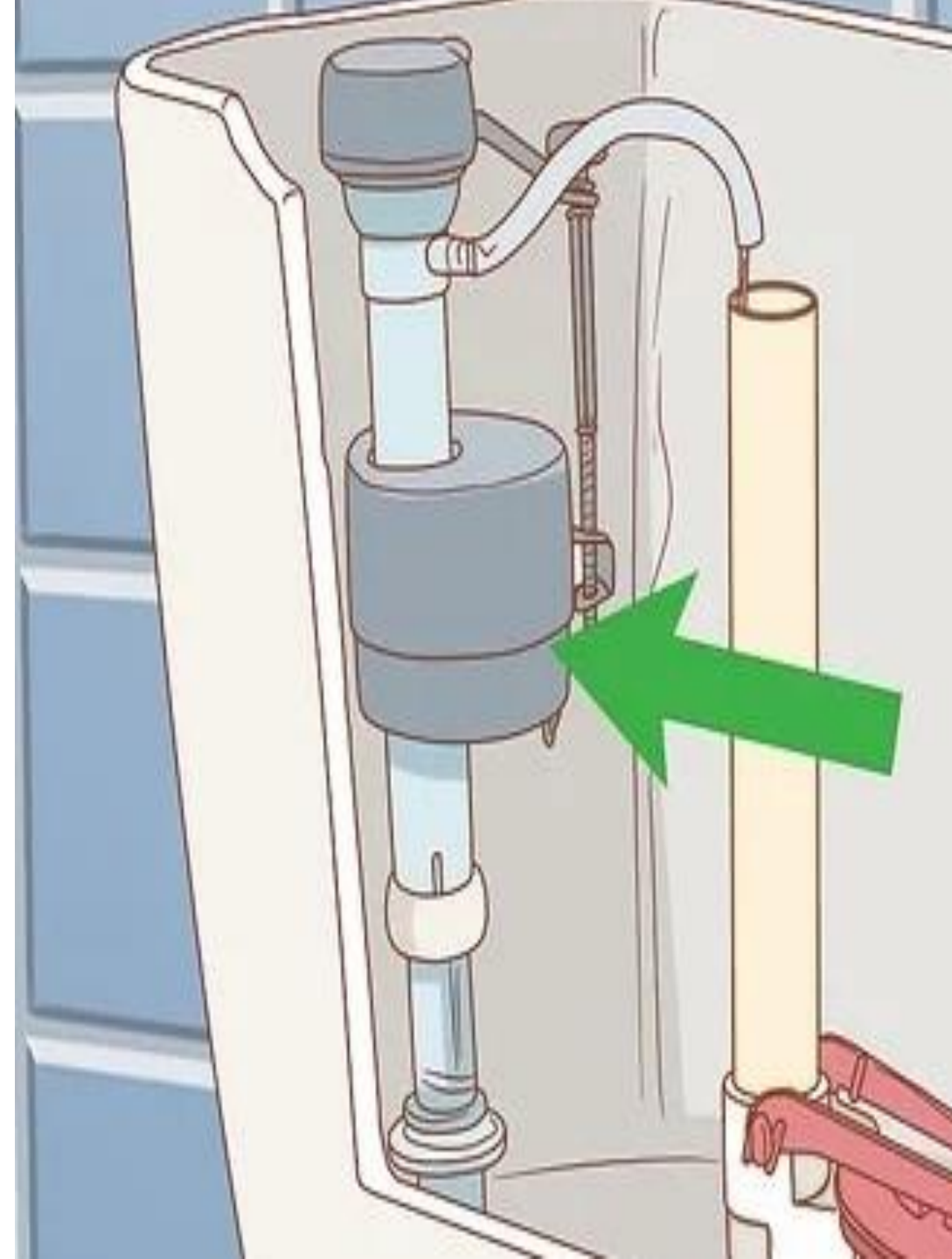
Tai pat vandens galima sutaupyti ir tualete. Vieno bakelio nuleidimas sunaudoja 6 litrus vandens. Nuleidus vandenį tris kartus per dieną, sunaudojama 18 l vandens.

Sumažinti bakelio sunaudojamo vandens kiekį, galima atidarius bakelį ir **pareguliuvus plūdurą, esantį bakelio viduje.**

O jei jūsų tualetas senesnio tipo, galite į bakelį įdėti 2 litrų vandens butelį. 4 litrų vandens viskam pakaks.

Jeigu jūsų tualetas turi naujesnį nuleidimo mechanizmą, jo viršuje gali būti pasirinkimas nuleisti mažesni kiekį vandens. Galite atskirti iš nuleidimo mygtuko padalinto į dvi dalis, mažesnis mygtukas sunaudos mažiau vandens.

Panaudoję šiuos patarimus, per mėnesį galite sutaupyti 186 l vandens.

Skalbimas namuose

Visuomet pradėkite skalbimą **pilnai užpildę skalbimo mašinos būgną.**

Rūšiuokite tamsius ir šviesius skalbinius, nes nuo to priklausys jūsų pasirenkama vandens temperatūra. Rinkitės 30 laipsnių Celsijaus temperatūrą, šaltesnis vanduo tinka daugeliui ploviklių.

Nepilkite ploviklių per daug. Putų perteklius reikš ilgesnį plovimą.

Rinkitės mažesnes apsukas, jei drabužiai atrodo varvantys, dar kartą juos tiesiog išgręžkite. Džiovintuvas sunaudoja daugiau elektros energijos vienam pakrovimui skalbinių nei jų skalbimas.

Džiovinkite skalbinius lauke, tai nieko nekainuoja. Venkite kabinti drėgnus skalbinius tiesiai ant radiatoriaus, skalbinių džiovinimui reikalinga oro cirkuliacija. Geriau sukabinkite skalbinius ant džiovinimo rėmo ir pastatykite jį šalia radiatoriaus. Esant šiltam orui, statykite netoli praviro lango ar tiesiog išneškite į lauką.

Šviesa namuose

Paskaičiuota, kad Jungtinėje Karalystėje namų ūkiai, kurie naudoja senas kaitrines lemputes moka apie 20 proc. daugiau už elektrą.

Nors LED lemputės kainuoja daugiau, tačiau jos tą kainą vartotojui gražina sumažindamos sąskaitas.

Mažiau elektros sunaudoja:

- 5 W (vatų) lemputės vietoje 40 W. Jos gamina tiek pat šviesos palyginus su jų kaina.

Ilgesnis gyvenimo laikotarpis;

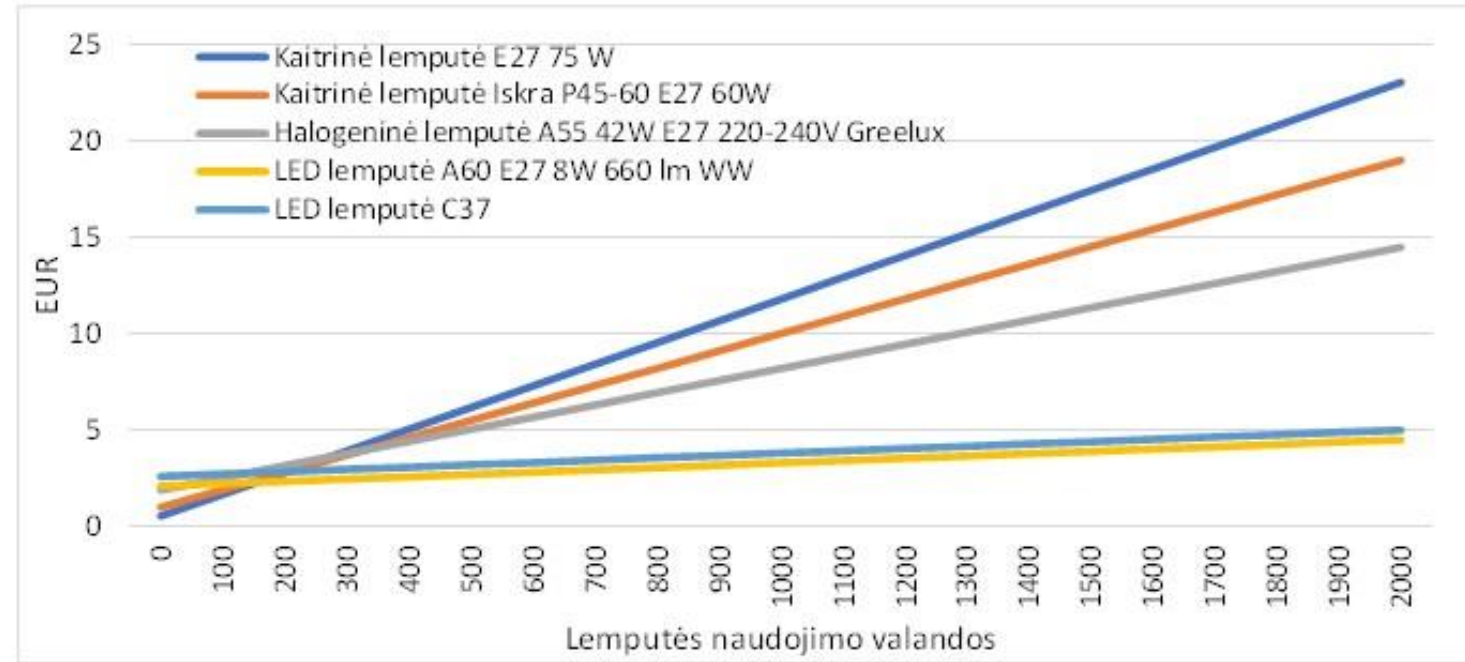
- LED lemputės veikia 20 tūkst. valandų, tai yra 10 kartų daugiau nei standartinės, vadinasi, reikės rečiau pirkti.

Galite pasirinkti šviesos „spalvą“, kuri jums patinka. Be to, įvairūs LED modeliai tinka įvairiems šviestuvams pagal poreikius.

Per metus galima sutaupyti iki 64 eurų, pakeitus įprastas lemputes į LED.

LEI Išlaidos apšvietimui. Lempučių palyginimas*

				
HALGENA	3 x 1 € NUOLAIDA NĖRŲ 30 x 1 €	3 x 1 € NUOLAIDA NĖRŲ 30 x 1 €	Tech. parametrai	3 x 1 € NUOLAIDA NĖRŲ 30 x 1 €
€ 0,53	€ 0,99 	€ 1,88 	€ 2,09 	€ 2,59
Lempučių E27 75 W	Kaitrinė lemputė Iskra P45-60 E27 60W	Halogeninė lemputė A55 42W E27 220-240V Greelux	LED lemputė A60 E27 8W 660 lm WW	LED lemputė C37 8W E27 220-240V žvake Greelux
Energijos klasė: Nėra	Energijos klasė: E	Energijos klasė: C	Energijos klasė: A+	Energijos klasė: A+
Tipas: Kaitrinės lemputės	Tipas: Kaitrinės lemputės	Tipas: Halogeninės lemputės	Tipas: LED lemputės	Tipas: LED lemputės
Prekės ženklas: Avidis	Prekės ženklas: Iskra	Prekės ženklas: Greelux	Prekės ženklas: Emos	Prekės ženklas: Greelux

Šaltinis:
Vidas Lekavičius,
Lietuvos energetikos
institutas

* Darant prielaidą, kad elektros energijos kaina yra 0,15 Eur/kWh

Radiatorių šiluma

Jungtinėje Karalystėje žiemomis, kad būtų šilta, namų ūkiai vidutiniškai išleidžia 700 eurų. Tai yra apie 50 procentų visų metinių išlaidų energijai. Taigi, kiekviena taupymo priemonė yra svarbi.

Kaip išnaudoti kuo geriau radiatorių skleidžiamą šilumą:

1. **Vengti užstumti juos baldais**, pavyzdžiui, sofomis, durimis, komodomis. Nesulaikykite šilumos jį skleidžiančiame šaltinyje.
2. **Nukreipkite šilumą ten, kur jums reikia**. Atšvaito folijos užkišimas už radiatoriaus padeda geriau sušildyti kambarį. Šiluma patenka į kambarį, o ne skerbiasi per sienas į lauką. 2-7 eurų investicija gali padėti geriau sušildyti kambarį.
3. **Išlaikykite 18-21 laipsnių Celsijaus šilumą**, kiekvienas papildomas laipsnis Celsijaus prie metinių sąskaitų gali pridurti 87 eurų.
4. **Nenaudojamus kambarius palikite vėsius**, bet ne visiškai šaltus. Laikykite jų duris sandariai uždarytas, kad jie nevėsintų likusių patalpų.

Prietaisai

Nešiojamieji kompiuteriai, planšetės, modemai, spausdintuvai, TV, pramogų pulteliai, mobilieji telefonai – visus šiuos prietaisus nuolat kraunant galime permokėti net 140 eurų per metus.

Kaip sumažinti šių prietaisų energijos „vagystę“:

- **Mobiliuosius telefonus pildykite nedidelėmis serijomis.** Lankyti bateriją įkrautą ties 45-75 procentais yra optimalus lygis norint išlaikyti kuo ilgesnį baterijos gyvavimo laikotarpį. Nepalikite mobiliųjų telefonų krautis per naktį. Taip pat nepalikite pakrovėjų styroti rozetėse.
- **Nepalikti prietaisų budėjimo režime.** Jei matote veikiančią lemputę, vadinasi ji naudoja energiją. Išjunkite viską, kuo nesinaudojate.
- **Uždėkite ant korpuso automatinius kištukus su laikmačiais,** kurie išjungtų energiją jums miegant ir įsijungtų ryte.

Maisto gamyba

Nuo virimo, kepimo iki gilaus užšaldymo, ruošiant tris valgius per dieną sunaudojama daug energijos.

Po vandens ir būsto erdvės šildymo, valgio gaminimas ir maisto šaldymas yra didžiausias energijos sąnaudų generatorius daugumoje Jungtinės Karalystės namų ūkių, sudarantis 30 procentų energijos sąnaudų.

Maisto gamyba

Atsisakykite perteklinio energijos vartojimo įpročių:

- Verdant pilną vandens arbatinuką du kartus per dieną, kasdien, tai kainuotų 35 eurus per metus. **Kaitindami tiek vandens, kiek planuojate išgerti, galite sutaupyti 50-75 proc. kiekvienam puodeliui.**
- **Virdami uždenkite puodus ar keptuves teisingo dydžio dangčiais.** Sutaupysite 50 procentų laiko ir energijos, reikalingo skysčiams užvirinti. Užvirus, mažesnė liepsna gali palaikyti pastovią temperatūrą. Išjunkite degiklius prieš pat paruošiant maistą – likusi šiluma atliks savo darbą.

Šaldymas

Šaldytuvai mūsų namuose veikia visą parą, labai svarbu kokį šaldytuvo modelį naudojate. Nuo to gali priklausyti ar per metus už jo sunaudojamą energiją mokėsite 200 eurų, ar tik 40.

- **Nepalikite šaldytuvo durų atidarytų**, kol produktus dėliojatės ant stalo.
- **Nedėkite į šaldytuvą karštų patiekalų**, nes tai padidina šaldytuvo naudojamą energiją šaldymui.
- **Reguliariai valykite šaldytuvo groteles** esančias šaldytuvo nugaroje nes tai sumažina naudojamą energiją šaldymui
- Šaldytuvai ir šaldymo kameros naudoja mažiau energijos, kai yra **užpildyti maždaug 3/4 jų tūrio**. Užpildymui galima panaudoti butelius su vandeniu.

Plyšiai

Išmokite užsandarinti įvairius plyšius. Beveik 20 procentų šilumos prarandama per skylėtas grindis (plyšius grindų lentose).

Pirmiausia patikrinkite oro tėkmę:

- išorinė rankos dalis gali pajauti švelnų pūtimą nuo grindų;
- ikiškite popieriaus gabalėlį ar kredito kortelę tarp lentelių. Jei lenda, plyšius reikia užtaisyti.

Sprendimai:

- nusipirkti iš ūkinių prekių parduotuvės vyniojamos gumos ir ja užkišti tarpus arba
- paimti vaškuotą virvę, kad susidarytų geresnis kamštis.

Palėpė

Neizolius tinkamai palėpės, 25 procentai šilumos gali išgaruoti pro stogą.

Palėpės grindys turėtų būti izoliuotuos 30 cm storio sluoksniu.

Jei matosi sijos, reiktų papildyti storesniu sluoksniu ar pasikonsultuoti su profesionalu.

Nepalikite neizoliuotų palėpės durų – labai daug kas tai pamiršta.

Paprasčiausia šilumos izoliacijos juosta iš ūkinių prekių parduotuvės gali padėti.

Langai

Norint išsaugoti šilumą, **reikia apžiūrėti langus**. Yra dvi „skausmingos“ langų vietos: „rėmas prie rėmo“ ir „rėmas prie sienos“.

Padarykite paprastą testą su popieriaus lapu. Jei lapas pralenda, reikia langus sandarinti. Tokie plyšiai visame name išleidžia apie 30 procentų šilumos.

Paprasčiausias ir greičiausias būdas sutaisyti „rėmas prie rėmo“ problemą – užklijuoti šilumą izoliuojančias juostas.

„Rėmas prie sienos“ problemą išsprendžia silikono izoliacinis sluoksnis (kaina 2 eurai). Arba, jei labai didelis tarpas naudoti galima „skystas putas“, kurios plečiasi ir sukietėja.

Skersvėjai

Lauko durys yra dar viena vieta, pro kurią prasiskverbia šaltis į vidų, o iš vidaus išeina šiluma.

Per duris ir langus yra prarandama 25 procentai šilumos.

- Patikrinkite ar neįėjate pro durų rėmą einančio lengvo pūtimo. Sandarinimo juosta yra paprastas būdas panaikinti skersvėjus.
- Patikrinkite dureles laiškams, jei jos įtaisytos duryse. Reiktų ir jas užsandarinti.
- Šaltis į namus gali sprautis net pro spynos angą. Įtaisykite spynos dangtelį. Tai pigus sprendimas šiai problemai išspręsti.

Kaminas ir židiny

Kaip atviras langas, taip ir **neizoliuotas kaminas** sukuria skersvėjus.

Židinj izoliuoti galite tiesiog į plastiko maišą prikimšę senų, nenaudojamų drabužių ar paklodžių ir užkišę tampriai juo židinio angą.

Tik nepamirškite ištraukti, kai norėsite židinj užkurti, o vėliau vėl užkiškite, kai kaminas atvės.

Turite užsilikusių drabužių? Pėdkelnės, prikimštos senais drabužiais, puikiai tiks **durų ar kitų tarpų izoliacijai**.

Valstybės paramos priemonės

Valstybė skiria piniginę paramą (kompensaciją) gyventojams:

- 1) įsirengiant saulės elektrinę ant savo namo stogo (pvz., saulesgraza.lt);
- 2) įsigyjant iki 10 kW nutolusios saulės elektrinės iš saulės parkų (saulesparkai.lt);
- 3) keičiant dujų balionus, APVA (apva.lt);
- 4) keičiant kieto kuro katilą, APVA (apva.lt);
- 5) individualaus namo renovacijai, APVA (apva.lt);
- 6) daugiabučių renovacijai, APVA (buvusi Būsto energijos taupymo agentūra (beta.lt) nuo lapkričio mėn. susijungė su APVA).

Kvietimai paramai gauti skelbiami kasmet tam tikru laikotarpiu. Gyventojai turi domėtis, pildyti paraiškas, kad suspėtų pretenduoti į kompensaciją.

<https://www.apva.lt/duk-2/duju-balionu-daugiabuciuose-pakeitimas-kitais-energijos-saltiniais/>

Nuoroda, kur galima rasti APVA (Aplinkos projektų valdymo agentūra) priemones ir dažniausiai užduodamus klausimus.

Erikas Dailidė

Konsultantas

Vartotojų aljansas

Energetinių patarimų linija

tel. 8 670 00066

pagalba@lvoa.lt

Dėkojame už dėmesį

www.stepenergy.eu

STEP projektas finansuojamas Europos Sąjungos tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“, dotacijos sutartis Nr. 847080.